

Helhedsplan 4.01 for Haraldsted-Allindemagle sogn

Baggrund

Ringsted Kommune, Landsbyforum og landområderne i Ringsted Kommune igangsatte i 2013-2014 et samarbejde omkring udarbejdelse af helhedsplaner for udviklingen i de enkelte landområder. Helhedsplanerne skulle vise retningen for udviklingen i de enkelte områder i et længere perspektiv (5-10 år), og skulle konkret bidrage til udmøntningen af den landdistriktspolitik, der var under udarbejdelse på daværende tidspunkt. Det var den overordnede vision, at udformning af udviklingsplaner skulle bygge på en stærk lokal proces, så planerne fremover kunne give et legitimt grundlag for prioriteringer såvel internt i områderne som på tværs af kommunen.

I Haraldsted-Allindemagle sogn gennemførtes i 2014 en omfattende kommunikationsindsats, der gav grundlag for formulering af en helhedsplan med fire fokusområder og fem konkrete indsatser. I 2017 og igen i 2020 blev helhedsplanen opdateret og de foregående planer har siden udstukket den overordnede retning for en række succesfulde udviklingsprojekter, der er gennemført af sognets beboere, som enkeltpersoner eller i regi af foreninger og institutioner. Der er i de forgangne år opnået mange gode resultater, og mange af målene i helhedsplanerne er nået.

Metode for opdatering af helhedsplanen fra 2020

På Lokalrådets generalforsamling i februar 2025 blev det besluttet at igangsætte en revision af helhedsplanen, der sidst blev opdateret i 2020. Lokalrådets kernegruppe igangsatte revisionen med en intern diskussion, og nedsættelse af en arbejdsgruppe¹, der har udarbejdet det første udkast. Dette udkast blev præsenteret og diskuteret på et borgermøde d. 6. maj 2025, inden den endelige plan kunne præsenteres på Grundlovsdag i Haraldsted, som version 4.0.

Den opdaterede helhedsplan bidrager med input til det igangværende arbejde med udarbejdelsen af en ny kommuneplan for Ringsted Kommune.

Tre indsatsområder fastholdes, mens indsatsområdet "Landsbyklyngen Søskovlandet" blev udtaget af den opdaterede 2025 helhedsplan.

Indsatsområderne er:

- **Værdier i Haraldsted-Allindemagle sogn**
- **Bosætning og Erhverv**
- **Trafik og trafiksikkerhed**

Nedenfor beskrives de enkelte områder separat, men det er vigtigt at erkende, at områderne spiller sammen og at en indsats på et område kan påvirke visioner såvel som konkrete aktiviteter på et andet område.

I juni 2026 er version 4,01 vedtaget af lokalrådet. I forhold til version 4,0 er der kun foretaget korrekturrettelser.

¹ Arbejdsgruppen bestod af Annemarie Winkler, Jens Volmer, Lars Bang Petersen og Dorte Lau Baggesen.

Beskrivelse og målsætning for prioriterede indsatsområder

Værdier i Haraldsted-Allindemagle sogn

Borgere i Haraldsted-Allindemagle sogn nævner typisk to årsager til, at de holder af at bo i lokalområdet: Naturen og det stærke lokale netværk.

Det er en prioriteret indsats at styrke de lokale netværk ved at udvikle, vedligeholde og tilpasse fællesskaber til de aktuelle behov. Målet er at styrke tilhørsforholdet til egnen og netværk mellem de lokale borgere, samt understøtte mulighederne for medskabelse ved at bringe borgernes mangefacetterede ressourcer i spil. Der sættes et særligt fokus på at tage imod tilflyttere eller borgere, der ønsker at blive en del af fællesskabet, på en imødekommende og venlig måde.

Det er målet at fastholde og udvikle den stærke tradition for frivilligt arbejde i relation til foreninger og institutioner således, at sociale netværk og menneskelige værdier styrkes. Også her er det vigtigt, at nye frivillige involveres, samtidig med at "de gamle" forsætter, så kontinuitet og fornyelse går hånd i hånd. En forudsætning for dette er, at der sikres tydelig og rettidig kommunikation samt koordination på tværs af foreninger, institutioner og netværk. En anden forudsætning er, at der findes egnede mødesteder og at disse vedligeholdes og støttes praktisk og økonomisk.

Den nære adgang til natur og rekreative muligheder er bl.a. en konsekvens af den diffuse bosætning med mindre landsbyer. Området er præget af sø, skov og eng og disse områder udnyttes i vid udstrækning af de lokale borgere og gæster udefra. Som et særligt klenodie findes naturlokaliteten Allindelille Fredskov, der er en af de vigtigste naturlokaliteter i hele Danmark. Skoven er kendetegnet ved at være levested for en lang række dyr og planter, som kun findes her i hele Danmark, herunder mange vilde orkideer. Til skoven er også knyttet mange geologiske og historiske oplevelser. Der er desuden et stærkt samarbejde mellem Vester skov og Zoologisk have, der gennem konceptet 'Artsrig Driftsskov' har fokus på fremme af biodiversiteten samtidig med at den sunde og rentable driftsskov bevares. Skovene herunder også statsskoven "Myrdeskov" udgør således et "living lab", der viser eksempler for såvel drift og naturpleje som tværgående samarbejde, som kan være eksempler for andre.

Det er målet at fremme adgangen til Allindelille Fredskov og øvrige skove samt til naturen i almindelighed og at understøtte aktiv brug af naturen. Det er visionen at styrke kommunikation, formidling og inddragelse gennem samarbejdet mellem lodsejere, kommunen og områdets borgere. Et element her er også arbejdet for stier og sikre veje, der kan binde området sammen.

Eksempler på projekter og aktiviteter, der vil fremme målsætninger inden for Værdier i Haraldsted-Allindemagle sogn:

- Styrket kommunikation – hjemmesiden Flueblomsten, FB, kirkebladet, pressemeddelelser
- Velkomsthilsen og bustur for tilflyttere
- "Madbix" – foredrag, café, koncerter m.m.
- Aktiviteter på tværs af eksisterende netværk og aldersgrupper – Grundlovsdagsfest, Haraldsted by Night, Running Dinner m.m.
- Indgå i dialog om formidling og anvendelse af områdets skove med skovejere og andre aktører

Bosætning og Erhverv

Haraldsted-Allindemagle er karakteriseret ved at være et af to lokalområder i Ringsted Kommune, der ikke har en byzonelandsby, hvilket reducerer områdets udviklingsmuligheder på bosætningsområdet. Det er vigtigt for områdets "liv", at der er et mangfoldigt udbud af boliger, der imødekommer behovet

for borgere i forskellige livssituationer. Tilflytning er således grundlaget for at bl.a. børnehuset og skolen fastholdes og udvikles ligesom det er grundlaget for, at frivilligt arbejde i foreninger og aktive netværk sikres. Bosætning har også været inkluderet i forudgående helhedsplaner – uden at det i praksis har givet anledning til større forandring udover enkelte nye boliger som del i "huludfyldning".

Fremadrettet ønskes der fokus på bosætning med et konkret ønske om at øge antallet af boliger i området. Området ønsker udvikling, hvor f.eks. ældre borgere kan fraflytte større villaer og gårde, der så bliver til rådighed for tilflyttere eks. børnefamilier, samtidig med at de ældre kan blive i området, da der etableres mindre boliger i nye områder af landsbyerne eller ved omdannelse af eksisterende bygningsmasse. Sådanne mindre boliger vil også kunne give grundlag for at fastholde splittede familier i området. Fremme af en sådan "boligrotation" er beskrevet af Ringsted Kommune i Bilag *"Temaoversigt Levende landsbyer i kommuneplanen"* til Plan- og Boligudvalgsmøde, januar 2025 med henvisning til udvikling i byzonelandsbyer. Lokalområdet vil arbejde for, at tilsvarende udvikling kan etableres i Haraldsted-Allindemagle sogn trods områdets nuværende status som landzoneområde.

Lokalområdet ønsker en begrænset og balanceret udvikling af boligmasse, der bygger på bæredygtighed, fleksibilitet og borgerinddragelse under hensyntagen til områdets naturværdier. Konkret ønsker lokalområdet at indtænke energiforsyning og styrkelse af transport og trafiksikkerhed i planer for fremtidig bosætning. Lokalområdet vil bidrage aktivt ved udarbejdelse af lokalplaner og herigennem medvirke til at definere de fremtidige rammer for områdets udvikling.

Lokalområdet vil styrke samarbejdet med Ringsted kommune, for at synliggøre områdets visioner og se dem indarbejdet i den nye kommuneplan, der er under udarbejdelse.

Lokalområdet vil fremme udviklingen ved at arbejde for:

- en byzonelandsby med mulighed for etablering af forskellige boligformer, bl.a. bofællesskaber og ældreboliger.

alternativt

- en til to omdannelseslandsbyer med mulighed for etablering af forskellige boligformer, bl.a. bofællesskaber og ældreboliger

og desuden

- genanvendelse af eksisterende bygningsmasse, f.eks., store gårde til
 1. flere separate boliger
 2. bofællesskaber
- at der udarbejdes lokalplaner med udvidede bosætningsmuligheder i lokalområdet

Størstedelen af områdets erhvervsaktive beboere pendler ud af området, idet der kun i begrænset omfang er arbejdspladser i landbrug, serviceerhverv samt offentlige institutioner. Det er visionen at lokale arbejdspladser i området fastholdes og udbygges, så området ikke affolkes i dagtimerne. Erhvervsudvikling i området ønskes primært inden for landbrug, fødevarerproduktion og liberalt erhverv.

Eksempler på projekter og aktiviteter, der vil fremme målsætninger inden for Bosætning og Erhverv:

- Konkretisering af visioner og strategi for boligudviklingsprojekter
- Samarbejde med Ringsted Kommune om udvikling af områdets rammer for bosætning f.eks. via kommuneplanen og lokalplaner
- Etablering af bofællesskaber med kobling af sociale aktiviteter og boliger for ældre
- Kontorfællesskaber
- Erhvervsklub med sociale aktiviteter

Trafik og trafiksikkerhed

Områdets borgere oplever store udfordringer i forhold til trafikal infrastruktur og trafiksikkerhed. Borgere er i høj grad afhængig af privat kørsel og megen trafik på de små veje betyder, at bløde trafikanter er sårbare. Forbedring af trafikale forhold – såvel kollektiv trafik, infrastruktur som sikkerhed – er et område, der er vanskeligt at løfte for frivillige kræfter. Det er imidlertid områdets vision, at frivillige netværk løbende er i dialog med kommunale politikere og embedsfolk med henblik på at synliggøre områdets behov og sikre disse prioriteret i forbindelse med kommunale indsatser. Den frivillige indsats bygger på konkret, lokal forankring i en landsby/et område, stærkt sammenhold og vedholdende indsats samt direkte kontakt til kommunen – embedsværk og politikere. Det er derfor en stor succes, at lokale borgerinitiativer i 2025 har medført trafiksikkerheds foranstaltninger i Valsømagle og politisk beslutning om et projekt i Haraldsted.

Der er imidlertid ønske om lignende tiltag i andre af lokalområdets landsbyer, samt en generel plan for trafiksikkerhed på områdets vejnet ifm. skoleveje, cykelstier, hastighed, gennemkørende tung trafik og oversigtsforhold. Områdets borgere herunder børn og ældre skal kunne bevæge sig sikkert i området. Der skal være stier og sikre veje på tværs i området, der muliggør at områdets fysiske mødesteder og den diffuse og spredte bosætning bindes sammen

Det er fortsat visionen, at man skal kunne bo i området og få en hverdag med skolegang, arbejde mv. til at fungere også uden at have egen bil. Lokalområdet vil derfor involvere sig i den kommunale dialog om kollektiv trafik herunder arbejdet med at finde alternative løsninger til de klassiske busser (jf. *"Temaoversigt Levende landsbyer i kommuneplanen"*, Plan- og Boligudvalgsmøde, 2025)

Eksempler på projekter og aktiviteter, der vil fremme målsætninger inden for Trafik og trafiksikkerhed:

- Styrke lokale trafikgrupper, der forbereder ansøgninger til trafikprojekter og sikre dialog med det kommunale system om trafikvurdering, begrænsning af tung trafik mm.
- Samarbejde på tværs i området og naboområder omkring trafiksikkerhed
- Lave trafikevents og skabe synlighed omkring trafiksikkerhed – f.eks. orange veste til gående i alle aldre

Den fremadrettede proces

Helhedsplanen er et styringsredskab og et dynamisk arbejdsdokument. Den overordnede indsats koordineres af Haraldsted-Allindemagle Lokalråd, der også varetager kontakten til Ringsted Kommune, Landsbyforum og de øvrige landområder.

Planens og de enkelte indsatsers fremdrift evalueres årligt på Lokalrådets generalforsamling i februar måned.

Foreninger og institutioner har (selvfølgelig) fuld integritet og selvstændighed, men opfordres til at koordinere og tilrette deres initiativer jf. den overordnede helhedsplan for området. Dette samarbejde faciliteres gennem områdets koordinationsgruppe, der er nedsat i regi af Lokalrådet med repræsentanter fra områdets foreninger, institutioner og netværk.

Alle dokumenter, der relateres til helhedsplanen og aktiviteterne i relation til denne, offentliggøres på lokalrådets hjemmeside www.flueblomsten.dk